

Vapaaehtoiset kirjaston kotipalvelussa Vantaalla

Eija Kylänpää erikoiskirjastonhoitaja 4.5.2023

Kirjaston kotipalvelu – hieman taustaa

Kirjaston kotipalvelu melko uutta, n. 10 v. toiminut vapaaehtoisvoimin

Aloitettu SPR:n ystävötoiminnan avulla

Toimintaa alettu kehittää n. 2 v. sitten

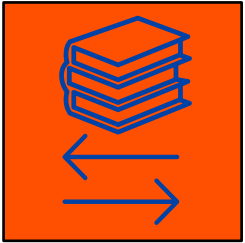
Taustana väestön ikääntyminen, moninaistuminen ja digitalisaation nopea kehitys

Toiveena yhdistää toimintaan e-aineistojen käytön lisääminen ja mahdollisesti myös e-aineistojen käyttöön liittyvän digituen antaminen kotipalveluasiakkaille

Syksyllä 2021 tapasimme Teamsin välityksellä Tampereen, Turun ja Espoon kirjastojen kotipalveluhenkilöstöä ja saimme hyviä ideoita lainattaviksi

Varsinkin Turun Omakirjasto ja Tampereen kirjakassipalvelu tekivät suuren vaikutuksen ja antoivat paljon ideoita kehittämistyöhön. Turun innoittamina teimme oman Kotikirjasto-sivuston.

Kotikirjaston vapaaehtoistyöntekijät

Vapaaehtoiseksi voi tulla kuka tahansa, SPR:ssä mukana oloa ei edellytetä

Vapaaehtoistyö.fi -sivustoa vapaaehtoisten hakuun

Vapaaehtoiseksi voi ilmoittautua myös itse. Vapaaehtoistyön ilmoittautumislomake

<https://link.webropolsurveys.com/Participation/Public/72330072-92f1-4380-b253-343943d6c816?displayId=Fin2031735>

Vapaaehtoiseksi pyrkivä haastatellaan ja hänen kanssaan tehdään vapaaehtoistoiminnan sopimus. Sopimus takaa kaupungin vakuutuksen asiointimatkoilla kirjaston ja asiakkaan välillä.

Vapaaehtoiselle tehdään kotikirjastokortti, jolla hän voi varata ja lainata aineistoja kotikirjastoasiakkaalle

Haastattelu, sopimus ja kotikirjastokortti tehdään keskitetysti, mikä helpottaa toiminnan koordinoitua

Vapaaehtoinen ottaa itse yhteyttä asiakkaaseen ja sopii ensimmäisen käynnin

Vapaaehtoisen palkitseminen

Kirjasto antaa 2 kirjamessulippua /vapaaehtoinen

Kirjasto tarjoaa kiitoskahvit joulun alla ja keväällä

Vantaan kaupunki: virkistyspäivä, uintiviikko, kiitosjuhla syksyllä, jossa valitaan vuoden vapaaehtoinen

Vapaaehtoiset saavat osallistua kirjaston ja kaupungin tarjoamiin tapahtumiin

Kotikirjaston asiakkaat

Kotikirjaston asiakkaat ovat pääsääntöisesti yli 80-vuotiaita liikuntarajoitteisia, mutta muuten aktiivisia kansalaisia

Suurin osa asiakkaista asuu vielä omassa kodissaan

Viime aikoina asiakkaiksi tullut palvelutaloja ja hoivayksiköitä

Varsinkin hoivayksiköiden kohdalla suosittelen kernaasti e-aineistoja. Äänikirja voi olla mieluisa vaihtoehto, jos käytössä on älypuhelin tai tabletti ja Helmet-kirjastokortti.

lääkäistä laitosasakkaista myös hyvin moni täyttää Celian asiakkuuskriteerit

Kotikirjaston tilastoja

2021 vapaaehtoisia oli 9 ja asiakkaita 6

2023 vapaaehtoisia 16 ja asiakkaita 13

Kahdella vapaaehtoisella on kaksi asiakasta. Laitokseen vievällä voi olla useita asiakkaita.

Vapaaehtoisia reservissä, yksi vapaaehtoinen ei ota tällä hetkellä uutta asiakasta omista terveydellisistä syistä ja yksi lopetti sairastuttuaan itse vakavasti

Vapaaehtoiset pääasiassa eläkkeellä olevia yli 65-vuotiaita

Syksyllä 2022 järjestetty kampanja lisännyt kysyntää jonkin verran

2021	Kotikirjasto 120
Kaikki tapahtumat	670
Lainat ja uusinnat	260
Lainat	249
Uusinnat	11
Varaukset	41
Toimitetut varaukset	130
Palautukset	239

2022	Kotikirjasto 120
Kaikki tapahtumat	1309
Lainat ja uusinnat	469
Lainat	455
Uusinnat	14
Varaukset	158
Toimitetut varaukset	194
Palautukset	488

Kotikirjaston markkinointi

Syksyllä 2022 järjestimme Kotikirjasto-kampanjan painetuilla esitteillä

Esitteitä kirjastoissa, eläkeläisjärjestöissä, palvelutaloissa, hoivayksiköissä, asukastiloissa

Esittely eläkeläisjärjestöissä, vapaaehtoistoiminnan verkostossa, Helmet-sivuilla, kirjastoissa

Facebook-aktiivisuutta lisätty

Vapaaehtoistyön haasteita

Kaupungin suuri pinta-ala ja hajallaan olevat kaupunginosat
Vapaaehtoisten ja kotikirjastoasiakkaiden kohtaanto-ongelma
Tiedonkulku asiakkaan-vapaaehtoisen-koordinaattorin välillä
Vapaaehtoisen ja asiakkaan henkilökemiat
Vapaaehtoista ei voi määrätä, yhteistyö vaatii hienovaraisuutta
Vapaaehtoisen äkillinen, vakava sairastuminen
Vapaaehtoisten "lomat", jotka voivat olla pitkiä
Asiakkaiden ennakkoluulot, arkuus päästää vierasta ihmistä kotiin
Asiakkaiden vaihtuvuus
Automaattiset varaushyllyt aiheuttavat ongelmia
Huoli vapaaehtoisista
Mitä enemmän vapaaehtoisia, sen hankalampaa on koordinointi
Toiminnan laajentaminen hankalaa vapaaehtoistyönä

Kiitos

Yhteystiedot

Eija Kylänpää

Erikoiskirjastonhoitaja

p. +358 50 302 8449

eija.kylanpaa@vantaa.fi

Kotikirjasto

<https://kirjasto.one/ekotikirjasto/>

[Kirjasto.vantaa.fi](https://kirjasto.one/)

<https://kirjasto.one/>

Helmet <https://www.helmet.fi/fi-FI>